

13

YETİM MALI

عَنْ عَمْرِو بْنِ شُعَيْبٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ جَدِّهِ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خَطَبَ
النَّاسَ فَقَالَ

أَلَا مَنْ وَلِيَ يَتِيمًا لَهُ مَالٌ فَلْيَتَجَرَّ فِيهِ وَلَا يَتْرُكْهُ حَتَّى تَأْكُلَهُ الصَّدَقَةُ

Amr b. Şuayb'ın dedesinden rivâyet edildiğine göre Peygamber (s.a) halka bir konuşma yaparak şöyle buyurdu: **“Dikkat edin, kim malı olan bir yetimin velisi olursa, onun ticaretini yapsın. Onun malını zekâtın aşındırmasına bırakmasın!”**⁹⁸.

98 Tirmizi, Zekât 15.

AÇIKLAMA

Aynı mânaya gelen şu rivâyet de Hz. Ömer'in sözü olarak nakledilmiştir: "Yetimlerin mallarında ticaret yapınız ki, zekât o malları yiyip tüketmesin (aşındırmasin)!"⁹⁹. "Yetimin malına yaklaşmayın, ancak rüşdüne erinceye kadar en güzel bir tarzda (onun malını kullanıp geliştirebilirsiniz)"¹⁰⁰ buyuran Rabbimiz, özelde yetim, genelde her türlü kul hakkı konusunda kullarından dikkat ve hassasiyet istemektedir. Kur'ân-ı Kerîm'in şu ağır tehdidi, yetimleri istismar eden ve onların mallarına tecâvüz eden kimselere yönelik olmuştur: "Haksız olarak yetimlerin mallarını yiyenler, karınlarına sadece ateş tıkmış olurlar. Zaten onlar alevlenmiş ateşe gireceklerdir"¹⁰¹.

"Dini yalan sayan kimdir?" suâline Yüce Kur'an'ın verdiği cevap, dikkat çekici olduğu kadar da düşündürücüdür: "O kimsedir ki, yetimi itip kakar, onu azarlar"¹⁰².

İşte, yetimler ve yetim hakları hususunda Yüce Kur'an'ın bu açık uyarıları karşısında Rasûl-i Ekrem'in ilgili hükümleri gayet titiz bir şekilde hayata geçirdiğini görmekteyiz. O, yetimlere ait malların sadece bekçiliğini yaparak korunmasını emretmekle yetinmemiş, yetimlerin mallarıyla ticaret yapılarak onların üretim ve yatırıma dönüştürülmesini tavsiye etmiştir. Şüphesiz bu tavsiye, sermaye ve tasarrufları âtil bırakılmaktan kurtaracak ve piyasanın canlanmasına sebep olacaktır.

Hz. Peygamber'in, çaresiz kalan dul ve yetimlerin geçimini bizzat üst-

---

99 Muvatta', Zekât, 12.

100 İsrâ 17/34

101 Nisa 4/10

102 Mâûn 107/1-2

lenmiş olması, özellikle yöneticiler için bir örneklik teşkil eder. Nitekim Hz. Ömer'in bu uygulamayı resmileştirdiği bilinir.

Yetim malını yemek, hadislerde yedi büyük günah listesinde yer aldığından, götüreceği felaket itibariyle bir kez daha düşünülmelidir:

“Yedi helâk edici şeyden sakının: Allah’a şirk koşmak, büyü yapmak, Allah’ın haram kıldığı cana kıymak, yetim malı yemek, faiz yemek, savaş meydanını terk etmek, namuslu kadına zina iftirasında bulunmak”¹⁰³.

---

103 Buhârî, Vasiyyet, 24; Müslim, İman, 144.